

Opmandskendelse

i

Faglig Voldgift

(FV2010.0192)

Fødevareforbundet NNF

(advokatfuldmægtig Kim Brandt Jensen)

mod

Brugsforeningsbevægelsens Arbejdsgiverorganisation

(advokat Christian K. Clasen)

afsagt den 28. februar 2011

1. Indledning

Ved Arbejdsrettens dom af 2. marts 2010 i sag A2009.0301 blev det bestemt, at Landsorganisationen i Danmark på egne vegne og for Fødevareforbundet NNF over for Brugsforeningsbevægelsens Arbejdsgiverorganisation (BBA) skulle anerkende, at de mellem NNF og henholdsvis Danske Slagtermestre og Bager- og Konditormestre i Danmark indgåede overenskomster for henholdsvis slagtere og bagere ikke var rette sammenligningsområde for så vidt angår fornyelse af overenskomsterne for henholdsvis slagtere og bagere, og at rette sammenligningsområde er Dansk Erhvervs tilsvarende overenskomster indgået med NNF.

Efterfølgende er der opstået uenighed mellem parterne om konsekvenserne af Arbejdsrettens dom. Parterne er (med LO's indforståelse) enedes om at lade denne uenighed afgøre ved faglig voldgift, uanset at uenigheden bl.a. indebærer fortolkning af § 3 i den gældende Hovedaftale af 10. maj 1990 med senere ændringer mellem LO, hvoraf NNF er medlem, og BBA, der er arbejdsgiverorganisation for Coop Danmark A/S, Irma A/S og Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger (FDB).

Til at behandle tvisten er nedsat en faglig voldgiftsret med undertegnede højesteretsdommer Poul Søggaard som opmand og uden medvirken af partsvalgte sidedommere.

2. Parternes påstande

NNF har nedlagt følgende påstande:

- 1) BBA skal anerkende, at Arbejdsrettens dom i sagen A2009.0301 ikke medfører, at de nuværende bestemmelser i BBA-overenskomsten skal erstattes af bestemmelser i Dansk Erhvervs overenskomst.
- 2) BBA skal anerkende, at Arbejdsrettens dom i sagen A2009.0301 ikke medfører, at BBA's overenskomst på slagterområdet skal skifte status fra en normallønoverenskomst til en minimallønoverenskomst.
- 3) BBA skal anerkende, at Arbejdsrettens dom i sagen A2009.0301 ikke har etableret en modregningsadgang i BBA's overenskomst på slagterområdet.

- 4) BBA skal anerkende, at Arbejdsrettens dom i sagen A2009.0301 ikke har etableret en modregningsadgang i BBA's overenskomst på bagerområdet.

BBA har nedlagt påstand om frifindelse over for NNF's påstande.

3. Sagens behandling

Under voldgiftsforhandlingen blev der afgivet forklaring af forbundssekretær i NNF Flemming Mogensen, tidligere underdirektør i Coop Danmark A/S Hans Havsager og forhandlingschef i Coop Danmark A/S Claus Eefsen.

Efter parternes procedure optog opmanden sagen til afgørelse, Der var enighed om, at afgørelsen kan træffes ved kendelse uden fuldstændig sagsfremstilling og uden gengivelse af forklaringerne og proceduren.

4. Hovedaftalen

I Hovedaftalen mellem LO og BBA hedder det bl.a.:

”Under forudsætning af, at BBA fortsat ikke er medlem af Dansk Arbejdsgiverforening, aftales følgende:

...

§ 3

Stk. 1

Overenskomster om løn- og arbejdsforhold oprettes mellem Landsorganisationen i Danmark, respektive de enkelte fagforbund og BBA. Fagorganisationerne skal ved forhandlinger i så stort omfang, som det er muligt, stille det nødvendige sammenligningsmateriale til rådighed, således at BBA i de enkelte overenskomstforhold ikke er stillet ugunstigere end gennemsnittet af sammenlignelige virksomheder under Dansk Arbejdsgiverforening eller anden arbejdsgiverorganisation, som de respektive overenskomstparter er enige om.

Stk. 2

Sammenligninger skal ske for overenskomstområder som helhed i enhver henseende.

Stk. 3

Arbejdsretten afgør om et overenskomstområde er rette sammenligningsområde.

Bedømmelsen af sammenligninger af niveau og udvikling med hensyn til løn og øvrige arbejdsforhold sker ved et af parterne i henhold til særlig aftale nedsat nævn (sammenligningsnævnet). Parterne er i nævnet repræsenteret med hver to personer. Opnås der i nævnet ikke enighed i konkrete sager tiltrædes nævnet af en opmand. Nævnet kan alene træffe afgørelse om sammenlignelighed, jf. stk. 1, og nævnets afgørelser er bindende for parterne, i det pågældende overenskomstforhold.

...”

5. Parternes hovedanbringender

NNF har til støtte for sin påstand 1 gjort gældende, at formålet med bestemmelsen i Hovedaftalen er at modvirke, at BBA i forhandlingssituationer stilles ringere end øvrige sammenlignelige arbejdsgiverorganisationer, og at bestemmelsen i overensstemmelse med sin ordlyd alene tager sigte på, at overenskomstfornyelser ikke bliver mere omkostningstunge for BBA end gennemsnitligt for øvrige sammenlignelige arbejdsgiverorganisationer. Hovedaftalen må derfor forstås således, at rammen for overenskomstfornyelsen inden for BBA skal være sammenlignelig med rammen for overenskomstfornyelsen inden for Dansk Erhverv. Da dommen i A2009.0301 ikke har taget stilling til, hvordan Hovedaftalens bestemmelse om sammenligning skal forstås, medfører dommen heller ikke, at de enkelte bestemmelser i overenskomsterne skal være sammenlignelige.

NNF har til støtte for sin påstand 2 gjort gældende, at Arbejdsrettens dom ikke skal forstås således, at BBA-overenskomsten skal være enslydende med Dansk Erhverv-overenskomsten, og at dommen derfor ikke kan medføre, at slagterområdet i BBA-overenskomsten skal ændres fra en normallønsoverenskomst til en minimallønsoverenskomst.

NNF har til støtte for sin påstand 3 gjort gældende, at da BBA slagteroverenskomsten fortsat må opfattes som et normallønsområde, er BBA's medlemsvirksomheder afskåret fra at foretage modregning af lønstigninger opnået ved overenskomstfornyelsen på slagterområdet.

NNF har til støtte for sin påstand 4 gjort gældende, at der mellem parterne har været enighed om, at der ikke var adgang til modregning af lønstigninger opnået ved overenskomstfornyelser på BBA bageroverenskomsten, hvilket også ses af den ekstraordinært aftalte modregningsadgang i 2007, og BBA's medlemsvirksomheder er derfor afskåret fra at foretage modregning af de ved overenskomstfornyelsen opnåede lønstigninger på bagerområdet.

BBA har til støtte for sin påstand om frifindelse over for alle NNF's påstande gjort gældende, at NNF allerede under arbejdsretssagen, der førte til dommen af 2. marts 2010, erkendte, at et skift i overenskomstområdet ville få de konsekvenser, der ved de nu nedlagte påstande bestrides, og at der allerede derfor må ske frifindelse.

BBA har herudover gjort gældende, at Hovedaftalens § 3 medfører en beskyttelse af BBA, således at BBA i et overenskomstforhold ikke må være stillet ugunstigere end gennemsnittet af sammenlignelige virksomheder under Dansk Arbejdsgiverforening. Det indebærer, at BBA ikke må være stillet ugunstigere end virksomheder på sammenligningsområdet, som er Dansk Erhvervs overenskomster med NNF. Det er en nødvendig konsekvens heraf, at BBA kunne insistere på at lade bestemmelser i BBA's overenskomster erstatte af bestemmelser i Dansk Erhvervs overenskomster. Dette resultat følger endvidere af Hovedaftalens § 3, stk. 3, hvoraf fremgår, at der i sammenligningsniveauet sker sammenligning af niveau og udvikling.

BBA har videre gjort gældende, at formålet med de omtvistede bestemmelser i Hovedaftalen var at stille BBA i en position svarende til, hvis BBA valgte at melde sig ind i en arbejdsgiverforening under DA, hvor udskiftning i overenskomstområdet ville kunne ske, jf. DA/LO Hovedaftalens § 7, stk. 2. Også dette taler for BBA's standpunkt.

6. Opmandens bemærkninger og afgørelse

Ved Arbejdsrettens dom af 2. marts 2010 i sagen A2009.0301 blev det fastslået, at de mellem NNF og henholdsvis Danske Slagtermestre og Bager- og Konditormestre i Danmark indgåede overenskomster for henholdsvis slagtere og bagere ikke var rette sammenligningsområde for så vidt angår fornyelse af overenskomsterne for henholdsvis slagtere og bagere, og at rette sammenligningsområde er Dansk Erhvervs tilsvarende overenskomster indgået med NNF.

Arbejdsretten tog ikke stilling til konsekvenserne af skiftet af sammenligningsområde – og således heller ikke til spørgsmålet om, hvad sammenligningen af overenskomstområderne skulle føre til. Dette spørgsmål, der ikke var omfattet af påstandene under arbejdsretssagen, måtte først og fremmest bero på parternes forhandlinger om nye overenskomster.

Opmanden finder, at den omstændighed, at NNF (LO) under arbejdsretssagen fremlagde bilag med beregning af mulige konsekvenser af et skift af sammenligningsområde, ikke afskærer NNF fra at indtage de standpunkter, der er fremført som påstande og anbringender under denne sag.

Ved vurderingen af de spørgsmål, der er rejst under sagen, må der – som i arbejdsretssagen – tages udgangspunkt i ordlyden af og formålet med bestemmelsen i Hovedaftalens § 3. Efter bevisførelsen under denne sag, hvorunder tillige er inddraget bevisførelsen under arbejdsretssagen, lægges det til grund, at formålet med bestemmelsen har været – som modydelse for, at BBA ikke indmeldte sig i Dansk Arbejdsgiverforening eller en arbejdsgiverorganisation under DA – at sikre BBA mod overenskomstmæssigt at være stillet ugunstigere end gennemsnittet af sammenlignelige virksomheder under Dansk Arbejdsgiverforening (eller anden arbejdsgiverforening, som de respektive overenskomstparter er enige om). Ordlyden af § 3, stk. 1, er helt i overensstemmelse hermed.

At BBA ikke er stillet ugunstigere end gennemsnittet af sammenlignelige virksomheder, indebærer efter Arbejdsrettens dom, at BBA ikke skal være stillet ugunstigere end gennemsnittet af de virksomheder, der er omfattet af overenskomsterne for slagtere og bagere indgået mellem NNF og Dansk Erhverv. Det er ikke en nødvendig følge heraf eller af bestemmelsen i § 3, stk. 3, at BBA ensidigt kan kræve, at BBA-NNF overenskomsterne for slagtere og bagere skal være enslydende med NNF-Dansk Erhverv overenskomsterne. Om dette skal være tilfældet, eller om samme formål kan opnås ved en anden vægtning af de enkelte overenskomstvilkår, må bero på forhandlinger mellem BBA og NNF.

At BBA ikke er stillet ugunstigere end gennemsnittet af sammenlignelige virksomheder, indebærer efter § 3, stk. 1's, ordlyd og formål endvidere, at BBA kan kræve, at sammenligningen sker i forhold til overenskomsterne, som de ser ud efter overenskomstfornyelse. Det afgørende er, at BBA efter overenskomstfornyelse med NNF ikke er ugunstigere stillet end gennemsnittet af de sammenlignelige virksomheder. Der kan således ikke gives NNF medhold i, at der blot skal være tale om, at rammen for overenskomstfornyelsen inden for BBA-området skal være sammenlignelig med rammen for overenskomstfornyelsen inden for Dansk Erhverv-området.

NNF's påstand 1 kunne – taget strengt efter sin ordlyd – for så vidt tages til følge, idet det ikke følger af Arbejdsrettens dom, at de nuværende bestemmelser i BBA-overenskomsterne skal erstattes af bestemmelser i Dansk Erhverv-overenskomsterne. Men da NNF's argumentation for denne påstand navnlig går ud på, at det blot er rammen for overenskomstfornyelsen inden for BBA-området, der skal være sammenlignelig med rammen for overenskomstfornyelsen inden for Dansk Erhverv-området, og da der som nævnt ikke kan gives NNF medhold heri, findes det rettest at frifinde BBA for påstand 1.

Det følger af det anførte endvidere, at Arbejdsrettens dom ikke nødvendigvis fører til, at BBA-overenskomsten på slagterområdet skal ændres fra en normallønsoverenskomst til en minimallønsoverenskomst. Om dette skal ske, må bero på forhandling mellem parterne. Det bemærkes herved, at det ikke under sagen er godtgjort, at det er umuligt, men nok vanskeligt, at foretage sammenligning

mellem en Dansk Erhvervs minimallønsoverenskomst og en eventuel fortsat normallønsoverenskomst på BBA-slagterområdet.

Arbejdsrettens dom har hverken etableret eller udelukket en modregningsadgang på de to overenskomstområder. Også dette spørgsmål må bero på parternes forhandlinger.

Taget strengt efter formuleringen af NNF's påstande 2, 3 og 4 kunne disse for så vidt tages til følge. Da påstandene efter NNF's argumentation imidlertid må forstås således, at BBA skulle være afskåret fra under overenskomstforhandlinger at kræve minimallønsoverenskomst på slagterområdet og fra at kræve mulighed for modregning på overenskomstområderne, og da der som nævnt ikke kan gives NNF medhold heri, findes det rettest at frifinde BBA også for disse påstande.

Med de anførte bemærkninger tages BBA's påstand om frifindelse i det hele til følge.

Thi bestemmes:

Brugsforeningsbevægelsens Arbejdsgiverorganisation (BBA) frifindes for de påstande, som Fødevareforbundet NNF har nedlagt under denne sag.

Hver part bærer egne sagsomkostninger samt halvdelen af udgiften til opmanden.

København, den 28. februar 2011

Poul Søgaard